

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 3

Juni 1941

39. årgang

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, dr. agr. Aasulv Løddesøl

DET NORSKE MYRSELSKAPS MYRINVENTERINGER.

Av Aasulv Løddesøl.

Etter en del forberedende undersøkelser i 1933 påbegynte Det norske myrselskap våren 1934 en oversiktsmessig inventering av landets myrarealer. Arbeidet har vært drevet i beskjeden målestokk, som regel har det ikke vært mer enn 1 eller 2 arbeidslag i marka samtidig. Av landets totalareal er hittil undersøkt 15 062,16 km², dvs. 4,64 %.

Innen dette område er påvist 1,002,635 dekar myr. M. a. o. utgjør myrarealet innen det undersøkte område 6,66 % av totalarealet.

I myrinventeringen har deltatt utskiftningskandidatene O. Øfsti og Oscar Hovde og landbrukskandidatene J. Heggelund Smith og D. Lømsland.

I det etterfølgende er gitt en oversikt over retningslinjene for myrinventeringen.

Oslo i april 1941.

I. FORMÅL.

Myrinventeringen går ut på å skaffe til veie en oversiktsmessig oppgave over Norges myrarealer, hva slags myr det er og hva myrene sannsynligvis best kan nyttes til. Samtidig tar inventeringen sikte på å vise hvor de enkelte myrer eller myrområder finnes, ikke bare fylkesvis og herredsvis, men i terrenget. Med andre ord gjelder det å få rede på hvor vi har myrene, ikke bare at vi har dem. Dette siste er ikke minst viktig, da myrinventeringen først og fremst skal tjene rent praktiske formål. En viktig betingelse for å kunne nytte myrene er jo nettop deres beliggenhet i forhold til bebyggelse, kommunikasjoener, høyde over havet o. l. Derfor utføres myrinventeringen alltid i tilknytning til oversiktskart, hvor myrenes beliggenhet og såvidt mulig deres omtrentlige form og størrelse inntegnes.

Myrinventeringen er med andre ord en forrådsstatistisk undersøkelse vedkommende myrene. I første rekke tjener den myrselskapets konsulentvirksomhet, som bl. a. går ut på å anwise skikkede myrer til forskjellige formål, først og fremst dyrking eller kulturbeite, brenntorv- eller strøtorvutnyttelse. Det er et virkelig behov som på denne måte søkes dekket, da det stadig innløper forespørslar både fra offentlige og halvoffentlige institusjoner og fra privatfolk om å oppgi myrfelter som måtte egne seg for et eller annet bestemt formål.

Selve planleggingen av de forskjellige tiltak krever som regel detaljundersøkelse av myrene, enten det gjelder dyrkings-, brenntorv- eller strøtorvanlegg. Slike undersøkelser utføres også av myrselskapet i den utstrekning tid og midler tillater. Dette er imidlertid arbeider som ikke ordnært utføres samtidig med myrinventeringen. Inventeringens oppgave er å påvise myrforekomstene, skille ut mindre verdifulle områder og trekke fram områder som egner seg for spesiell utnyttelse. Slike verdifullere områder vil følgelig bli detaljundersøkt av myrselskapet eller andre når kravet melder seg. Detaljundersøkelsene, som er langt mer arbeidskrevende enn inventeringsundersøkelsene, kan da konsentreres på relativt små områder. Derved vil konsulentvirksomheten lettes i betraktelig grad, og en kan hurtig komme fram til et resultat, noe som spesielt i krisetider er av overmåte stor betydning.

II. KARTGRUNNLAGET.

Før markarbeidet påbegynnes, tilveiebringes karter over det område som skal undersøkes.

I de fleste tilfelle er en henvist til å bruke fotografiske kopier av N. G. O.s originalkart i mst. 1 : 50,000 som grunnlag for markundersøkelsen. Originalkartenes nøyaktighet og detaljering er avhengig av kartenes alder. De fleste karter, også fylkeskartene, er opprinnelig målt og tegnet i mst. 1 : 50,000.

Til orientering om de karter som vanlig fås i handelen skal opplyses:

Gradteigskarter (1:100,000), der som regel er de beste, foreligger i Nord-Norge over praktisk talt hele Finnmark og Nordland fylker og sørvestre del av Troms fylke. I Sør-Norge er slike karter utgitt over deler av Opland, Buskerud, Telemark, Rogaland og Hordaland fylker. Dessuten er utgitt 2 blad (Evje og Bjelland) i Aust-Agder og Vest-Agder. En del gradteigskarter i Finnmark er opptatt som krokier (1 : 100,000) og er følgelig mindre nøyaktige.

Rektangelkart (1 : 100,000) er som regel av eldre dato, men oftest revidert etter 1920. Slike karter er utgitt over hele Østfold, Akershus, Vestfold, Hedmark og Nord-Trøndelag fylker og så godt som hele Sør-Trøndelag fylke. Rektangelkart er dessuten utgitt over mindre deler av Opland, Buskerud og Telemark samt over kyststrek-

ningen i Aust-Agder, Vest-Agder og søre del av Rogaland fylke. Videre er utgitt 5 rektangelblad i midtre Hordaland, 1 blad (Sogndal) i Sogn og Fjordane og 2 blad (Bratvær og Edøy) i Møre og Romsdal. En mindre del av sistnevnte fylke ligger på grensebladene for Sør-Trøndelag fylke.

Fylkeskarter (1 : 200,000) danner grunnlaget for de fotografiske kopier hvor gradteigs- eller rektangelkarter ikke foreligger. Dette gjelder innlandsområdene i Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland samt søre og vestre del av Telemark og en del av høyfjellsområdene i Opland og Buskerud fylker. Videre gjelder det nesten hele Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal fylker og dessuten nordøstre del av Troms fylke.

Over enkelte større områder foreligger karter i mst. 1 : 25,000 eller 1 : 20,000; eksempelvis gjelder dette for de fleste større almenninger på Østlandet. Kopier av disse karter fås ved henvendelse til almenningsstyrene. **A l m e n n i n g s k a r t e n e** danner et utmerket grunnlag for myrinventeringen, da myrene er avsatt, kartene er dessuten kotelagt og arealberegninger foreligger også som regel i tilknytning til kartene.

Av kartmaterieil for øvrig som leilighetsvis kan nyttes kan nevnes bureisingskarter (mst. som oftest 1 : 5000) og skogkarter (mst. oftest 1 : 10,000), som det finnes atskillige av for større skogkomplekser i offentlig eie eller tilhørende større private selskaper. Av bureisingskarter over større områder nevner vi først og fremst de som er opptatt av Statens skogtaksasjon, Ny Jord, landbrukskorpene, Trøndelag Myrselskap og Det norske myrselskap. Sistnevnte selskap har også en del **t o r v m y r k a r t e r** fra sine tidligere undersøkelser. Alle disse karter er så detaljerte at selve markarbeidet faller lett. Hva **s k o g k a r t e n e** angår, så er detaljeringen for disse nokså forskjellig, men som regel kan en si at de danner et bra grunnlag for inventeringen; men myrene er ikke alltid avsatt på disse karter.

Hvor det foreligger utskiftingskarter over større utmarksområder vil selvsagt disse kunne nyttes som grunnlag for inventeringen.

III. FREMGANGSMÅTEN I MARKA.

Til leder av undersøkelsene i marka bør fortrinnsvis benyttes landbruks- eller utskiftingskandidater, da disses utdannelse og praksis svarer best til de krav som må stilles til fordannelse for en praktisk anlagt og sterkt jordbruksmessig preget undersøkelse som den det her er tale om. Skulle bestemte forhold tilsi at myrene i første rekke kan tenkes utnyttet til skogreising, foreslås benyttet skogbrukskandidater. Det er imidlertid sannsynlig at denne side ved myrinventeringen vil bli av underordnet betydning, da myrene i de landsdeler hvor inventeringen først og fremst tenkes igangsatt (kystbyg-

dene i Nord-Norge og på Vestlandet) av fagfolk anses som lite skikket for skogkultur.

Markarbeidet innledes med en befaring av et bestemt område sammen med lokalkjente håndlangere. Det er i mange tilfelle hensiktsmessig å benytte 2 håndlangere, slik at arbeidslaget blir bestående av 3 mann, lederen og 2 håndlangere. Under befaringen inntegnes myrene på kartkopiet, og hver myr får sitt nummer. Til hjelp under innkrokingen benyttes kompass, vinkelprisme og målebånd. I særlige tilfelle, når det gjelder riktig store myrer, kan det bli nødvendig av hensyn til orienteringen å benytte bussole eller tachymeter. Myrene vil da kunne innlegges på kartene fra få stasjoner. I alminnelighet er dog de benyttede karter såpass detaljerte at en kan fastlegge myrene ved måling eller skritting ut fra lett kjennelige terrengpunkter som tidligere er avsatt på kartene. Videre føres målebøker, hvor hver myr gis samme nummer som på kartene.

Markarbeidet kommer vesentlig til å omfatte følgende undersøkelser:

1. Myrenes nummer, navn og beliggenhet.

I målebøkene innføres myrene med sitt nr. og i tilfelle det er navn på myrene noteres også dette, og dessuten beskrives beliggenheten ut fra kjente steder som er med på kartene. Samtidig inntegnes myrene på kartene, så vidt mulig med gjengivelse av form og størrelse.

I sterkt kupert terreng og innen større skogområder er det lett å gå forbi myrer som ikke er avsatt på de karter som benyttes. Selv om kjentmannen mener at det ikke finnes myrer innen slike områder, må lederen av partiet ikke unnlate å foreta en befaring, da stikkprøver viser at det kan finnes til dels betydelige myrpartier innen slike områder som folk i distriktet ikke har vært oppmerksom på.

2. Topografiske forhold.

Myrenes høyde over havet bestemmes i forhold til høydene på nærmeste kjente terrengpunkter, eksempelvis havets overflate, innsjøer og vann, jernbanestasjoner o. l. Som hjelpeinstrument brukes aneroidbarometer.

Myrenes overflate- og hellingsforhold noteres under befaringen. Selve overflaten karakteriseres så kort som mulig ved uttrykk som sterkt tuet, tuet, jevn o. l., og hellingsforholdene ved graden av hellingen og kompassretningen, eksempelvis flat, svak, middels eller sterk helling mot sør, vest osv.

3. Myrenes areal.

De myrer som er så store at de kan tegnes inn på kartene med tilstrekkelig nøyaktighet, arealberegnes på kontoret, mens mindre myrer måles eller skrives opp straks og arealet noteres i måleboken.

Under befaringen bestemmes dessuten hva slags myrtyper som forekommer og det omtrentlige areal av hver enkelt av de forekommende typer. Når det gjelder store ensartede myrpartier, inntegnes grensene mellom de forskjellige myrtyper på kartkopiet; men dreier det seg om sterkt varierende myrer i tilknytting til karter i liten målestokk, må en gi avkall på å få utskilt hver enkelt myrtype på kartet. I slike tilfelle må lederen nøye seg med skjønnsmessig å angi utbredelsen av de forekommende myrtyper i prosent av hele myrarealet. Arealet av de enkelte typer kan så beregnes. Selv om det ikke blir helt nøyaktige tall en får på denne måte, gir det likevel en bra orientering om vedkommende myrstrekning. Vi nevner et eksempel:

Har en f. eks. for seg en mosemyr med strenger av grasmyr langs vannsig og bekkefar, vil det straks gi en god veiledning om myras utnyttelsesmuligheter for dyrking hvis en får opplyst om grasmyrpartiene utgjør eksempelvis bare ca. 10 %. I et slikt tilfelle vil en neppe gå i gang med detaljkartlegging med tanke på dyrking uten under rent spesielle omstendigheter. Utgjør derimot grasmyrområdet eksempelvis ca. 80 % av en myr, skjønner en straks at her er det muligheter for dyrking til stede. Innskrenker en seg til å notere at vedkommende myrstrekning bare består av mosemyr og grasmyr, er en jo nesten like vis når det gjelder den fremtidige utnyttelse.

4. Myrenes og torvartenes klassifisering.

Med myr forstår vi et landområde hvor den mineralske undergrunn er dekket av organisk dannede jordarter (sedentære torvlag) av en viss tykkelse (minst 20 cm)*). Torv derimot er betegnelsen for de mer eller mindre omdannede lag av planterester som finnes i myrene. Myr er med andre ord en topografisk betegnelse, mens torv er betegnelse for den jordart myrene består av. Kort sagt er myr områder som i naturlig tilstand inneholder torv.

Ved myrenes klassifikasjon er det naturlig å gå ut fra den vegetasjon som i dag vokser på myrene, og ikke de ofte skiftende og forskjellige slags torvarter som finnes i de forskjellige lag av samme myr. Torvartene derimot må selvsagt klassifiseres etter det materiale som torven er dannet av.

Ved myrinventeringen foreslåss Hanna Resvoll Holmsens og Gunnar Holmsens**) myrinnndeling lagt til grunn for myrenes klassifikasjon. Holmsen har utskilt og studert følgende hovedtyper, undertyper og vegetasjonsformer av myr:

*) Kfr. Jon Lende-Njaa: «Myrenes dannelse», Medd. fra D. N. M. 1917, og «Myr dyrkning», Grøndahl & Sønns forlag, 1924.

**) Gunnar Holmsen: Vore myrers plantedekke og torvarter. N. G. U. nr. 99, 1923.

A. Mosemyr.

1. Sphagnum-myr (kvitmosemyr).

a. Lyngrik sphagnum-myr.

Av lyngrike sphagnum-myrer utskiller Holmsen i alt 4 vegetasjonsformer, nemlig:

Calluna vulgaris-rik *Sphagnum fuscum*-myr.

Empetrum nigrum-rik *Sphagnum rubellum*-myr.

Calluna vulgaris-rik *Sphagnum imbricatum*-myr.

Erica tetralix-rik *Sphagnum imbricatum*-myr.

b. Grasrik sphagnum-myr.

Av grasrike sphagnum-myrer utskiller Holmsen i alt 13 vegetasjonsformer, nemlig:

Carex rostrata-rik *Sphagnum*-myr.

Eriophorum angustifolium-rik *Sphagnum*-myr.

Carex lasiocarpa-rik *Sphagnum*-myr.

Eriophorum vaginatum-rik *Sphagnum*-myr.

Scirpus caespitosus-rik *Sphagnum*-myr.

Equisetum palustre-rik *Sphagnum*-myr.

Carex Goodenoughii-rik *Sphagnum*-myr.

Carex panicea-rik *Sphagnum*-myr.

Carex rigida-rik *Sphagnum*-myr.

Molinia coerulea-rik *Sphagnum*-myr.

Festuca ovina-rik *Sphagnum*-myr.

Agrostis canina-rik *Sphagnum*-myr.

Nardus stricta-rik *Sphagnum*-myr.

Blandingsformer er også studert.

2. *Racomitrium*-myr (gråmosemyr).a. Lyngrik *Racomitrium*-myr.

Holmsen utskiller bare 1 vegetasjonsform, nemlig *Calluna vulgaris*-rik *R. lanuginosum*-myr.

b. Grasrik *Racomitrium*-myr.

Holmsen utskiller bare 1 vegetasjonsform, nemlig *Scirpus caespitosus*-rik *R. lanuginosum*-myr.

B. Grasmyr.

Holmsen utskiller i alt 10 forskjellige vegetasjonsformer av grasmyrer, avhengig av hvilke gras- eller halvgrasarter som er de dominerende i planteselskapet:

Carex rostrata-grasmyr.

Eriophorum angustifolium-grasmyr.

Carex lasiocarpa-grasmyr.

» *Goodenoughii*-grasmyr.

» *pulla*-grasmyr.

» *panicea*-grasmyr.

» *chordorrhiza*-grasmyr.

Scirpus caespitosus-grasmyr.

Juncus squarrosus-grasmyr.

Nartheccium ossifragum-grasmyr.

C. Lyngmyr.

Av lyngmyr utskiller Holmsen to vegetasjonsformer, nemlig:
Calluna vulgaris-lyngmyr.
Vaccinium uliginosum-lyngmyr.

D. Krattmyr.

I alt 3 vegetasjonsformer er studert, nemlig:
Betula nana-krattmyr.
Salix lapponum-krattmyr.
Salix glauca-krattmyr.

E. Skogmyr.

Under denne type utskiller Holmsen i alt 8 forskjellige vegetasjonsformer, nemlig:

- Furuskog med mosemyrbunn.
- »— » lyngmyrbunn.
- Bjørkeskog med mosemyrbunn.
- »— » grasmyrbunn.
- Granskog med mosemyrbunn.
- »— » lyngmyrbunn (blåbærlyng).
- »— » grasmyrbunn.
- Oreskog med grasmyrbunn.

Torvartene klassifiseres likeledes av Holmsen etter det fysiognomiske inndelingsprinsipp på følgende måte:

A. Mosemyrtorv.

1. Kvitmosetorv (*sphagnum*-torv).
 - a. Lyngrik kvitmosetorv.
 - b. Grasrik kvitmosetorv.
2. Gråmosetorv (*Racomitrium*-torv).
 - a. Lyngrik gråmosetorv.
 - b. Grasrik gråmosetorv.

B. Grasmyrtorv.

C. Lyngmyrtorv.

D. Krattmyrtorv.

E. Skogmyrtorv.

1. Furumyrtorv.
 - a. Furumyrtorv med kvitmoserester.
 - b. Furumyrtorv med lyngrester.
2. Bjørkemyrtorv.
 - a. Bjørkemyrtorv med kvitmoserester.
 - b. Bjørkemyrtorv med grasrester.
3. Granmyrtorv.
 - a. Granmyrtorv med grasrester.
 - b. Granmyrtorv med lyngrester.
4. Oremyrtorv.

Myrtypen bestemmes på grunnlag av de plantesamfunn som er de dominerende innen vedkommende myrområde. Karakterplantene noteres i måleboka for hvert større myrområde, og likeså noteres som nevnt foran det omtrentlige areal av hver av de forekommende myrtyper hvis ikke grensene kan inntegnes på kartet. På grunn av undersøkelsens oversiktsmessige karakter kan en ikke gå til inngående vegetasjonsstatistiske undersøkelser, grensene for typene trekkes hvor dette er mulig etter beste skjønn på grunnlag av de plantesamfunn som tydelig dominerer. I tvilstilfelle eller som kontroll på typebestemmelsen tas stikkprøver hvor vegetasjonens sammensetning undersøkes mer omhyggelig.

Det bør anmerkes hvis myrvegetasjonen er kulturrpåvirket, eksempelvis som følge av grøfting, beiting, avtorving e. l.

En god hjelp ved utskillelsen av de enkelte myrtyper eller vegetasjonsformer har en i feltenes topografi og vedkommende distrikts geologiske forhold, som i stor utstrekning er bestemmende for jordvannets næringsinnhold. Et næringsrikt og surstoffrikt jordvann betinger en kravfullere og artsrikere vegetasjonstype enn et jordvann som er fattig på næringsstoffer. Når det gjelder samspillet mellom topografiens og klimaets innflytelse ved myrdannelsen henvises til v. Post og Granlunds arbeider.*)

5. Myrddybde og undergrunn.

Dybdeforholdene bestemmes på grunnlag av systematiske borer, som for dypere myrer foretas med vanlig myrbor (kammerbor) og for grunne myrer (inntil 1 m) med et spesielt konstruert sylinderbor med 2 cm diameter og 1,2 cm spalte langs den ene siden. Dette bor brukes også til undersøkelse av det øverste 1 m tykke myrlag i dypere myrer. Hvis en har bare en håndlanger, er den mest praktiske arbeidsordning at lederen selv bruker dette bor og håndlangeren kammerboret. Undersøkelsen går da hurtig, men selvsagt er det mest bekvemt å ha to håndlangere som bruker hver sitt bor, så lederen er helt fri til observasjoner og noteringer.

Myrenes dybde og undergrunnens beskaffenhet bestemmes ved å gå opp linjer, som regel på tvers av myrenes lengderetning, og bore med noenlunde bestemte avstander. Avstanden mellom observasjonslinjene retter seg etter terrengforhold, myrenes størrelse, sannsynlige utnyttelsesmuligheter m. v. For myrer inntil ca. 100 dekar store med sentral beliggenhet og som anses skikket for utnyttelse i et eller annet bestemt øyemed, kan avstanden såvel mellom observasjonslinjer som

*) Jfr. Knut Fægri: Om prinsippene for våre myrers og torvmarkers klassifikasjon. Medd. fra D. N. M., hefte 1, 1935.

boringspunkter variere fra ca. 50 til 100 m. For større myrer og særlig hvor utnyttelsesmulighetene er begrenset, særlig for myrer i høy beliggenhet (fra ca. 700 til ca. 1,000 m o. h.), kan avstander opptil 200 m benyttes. I spesielle tilfelle hvor det finnes milevide, sammenhengende myrstrekninger i åpent og oversiktlig, flatt terreng, stikkes opp linjer med ca. 1 km avstand, og boringer foretas her med ca. 200 m avstand. Det er ved disse undersøkelser tilstrekkelig nøyaktig å skritte avstanden mellom boringspunktene.

I brenselfattige distrikter eller hvor brenntorven er av særlig betydning, bores særlig de små brenntorvmyrer med korte avstander. I det hele må boringen utføres systematisk og tilstrekkelig tett til at en kan foreta de beregninger og kalkyler som i vedkommende tilfelle anses for påkrevd.

Når det gjelder myrer av større betydning, bør det føres skisse over boringene. Har en karter i større målestokk som grunnlag for inventeringen, tas blyantkopier av myrområdene på vanlig kalkerpapir eller kalkerlerret og boringspunktene avsettes på kopiene med de respektive nr., mens boringsresultatet noteres i måleboka.

Videre noteres hva slags undergrunn myrene hviler på (fjell, stein, grus, sand eller leir). Dette er viktig å kjenne til, ikke minst når det gjelder myrer som anbefales avtorvet før eventuell dyrking.

6. Omdannelsesgrad.

Myrenes omdannelsesgrad i overflaten (formolding) og i de dyper lag (fortorving) undersøkes samtidig med boringene.

Noen eksakt metode til bestemmelse av formoldingsgraden under feltundersøkelsene har vi ikke, men en bør likevel notere sine inntrykk av formoldinga i det øverste myrlag på grunnlag av boringen med sylindreboret, hvormed en tar opp en søyle til 1 m dybde med et eneste stikk. Formoldingsgraden kan karakteriseres på følgende måte:

1. Uformolda eller nesten uformolda.
2. Svakt formolda.
3. Noenlunde vel formolda.
4. Vel formolda.

Ved de senere volumvektbestemmelser av eventuelle prøver som tas ut til kjemiske analyser får en kontroll på dette, idet nesten uformolda myrprøver oftest har en volumvekt som er mindre enn 50 gr tørrstoff pr. l, for svakt formolda prøver er volumvekten gjerne fra 50 til 100 gr pr. l, noenlunde vel formolda fra 100 til 150 gr pr. l, og vel formolda mer enn 150 gr tørrstoff pr. l. Grensene er selvsagt ikke skarpe her, myrtypen har bl. a. en del å si, men volumvekten er en god kontroll på formoldingsgraden. Med noen øvelse bedømmes formoldingsgraden relativt sikkert.

Omdannelsesgraden bestemmes for øvrig etter von Posts 10-deite skala^{*)}, hvor grad 1 betegner helt uomdannet torv, som ved pressing i hånden avgir klart vann, og grad 10 betegner fullstendig omdannet torv. Skalaen gjengis i sin helhet nedenfor:

- H 1: Fullstendig uomdannet og dyfri torv som ved pressing i hånden bare avgir klart vann.
- H 2: Så godt som fullstendig uomdannet og dyfri torv som ved pressing i hånden avgir nesten klart, farveløst vann.
- H 3: Lite omdannet eller meget svakt dyholdig torv som ved pressing i hånden avgir tydelig grumset vann, men ingen torvsubstans passerer mellom fingrene. Pressingsresten ikke grøtet.
- H 4: Dårlig omdannet eller noe dyholdig torv som ved pressing avgir sterkt grumset vann. Pressingsresten noe grøtaktig.
- H 5: Noenlunde omdannet eller temmelig dyholdig torv. Vekststrukturen fullt tydelig, men noe utvisket. Ved pressing passerer en del torvsubstans mellom fingrene, men mest sterkt grumset vann. Pressingsresten er sterkt grøtet.
- H 6: Noenlunde omdannet eller temmelig dyholdig torv med utydelig vekststruktur. Ved pressing passerer høyst $\frac{1}{4}$ av torvsubstansen mellom fingrene. Resten sterkt grøtet, men med tydeligere vekststruktur enn den upressede torv.
- H 7: Ganske vel omdannet eller tydelig dyholdig torv, men vekststrukturen kan tydelig ses. Ved pressing passerer omtrent halvparten av torvsubstansen mellom fingrene. Avgis dessuten vann er dette vellingaktig.
- H 8: Vel omdannet eller sterkt dyholdig torv med meget utydelig vekststruktur. Ved pressing passerer omtrent $\frac{2}{3}$ av torvsubstansen mellom fingrene og delvis noe vellingaktig vann. Resten består hovedsakelig av mer motstandsdyktige fibrer og røtter.
- H 9: Så godt som fullstendig omdannet eller nesten helt dyaktig torv i hvilken nesten ingen vekststruktur vises. Nesten hele torvmassen passerer ved pressing mellom fingrene som en homogen grøt.
- H 10: Fullstendig omdannet eller helt dyaktig torv hvor ingen vekststruktur kan ses. Hele torvmassen passerer ved pressing mellom fingrene.

Von Posts skala har først og fremst betydning ved bedømmelse av torven til teknisk bruk. H 1—3 gir bra torvstrø, H 4 gir brukbart strø, men med liten oppsugingsevne. H 5 ligger på overgangen til brenntorv. Fra H 6 og oppover stiger torvens verdi som brenntorv, dog avhengig av askeinnhold, sammenholdsgrad m. v. Brukes von

^{*)} Lennart von Post: Instruktion för kvalitativa torvmarksrekognosering. Sveriges Geol. Undersökning, 1921.

Posts skala som grunnlag for å bedømme dyrkingsmyr, blir det overgangsstadiet mellom strørtorv og brenntorv (H5) som skulle egne seg best. En meget sterkt omdannet torv («fettorv») er lite skikket til dyrking.

Samtidig med boringene, som foretas med ca. $\frac{1}{2}$ m mellomrom nedover i myra (første prøve med kammerboret tas i $1\frac{1}{2}$ m dyp, da den øverste meter undersøkes med sylindreboret), noteres om myra er våt eller tørr og om den inneholder fiber, røtter, stubber eller trerester.

Forekommer det torvgraver eller snitt i myrene bør lagdelingen studeres på disse steder.

For strørtorv- og brenntorvmyrer hvor massene av torven skal øregnes, må tas et tilstrekkelig antall observasjoner så torvlagenes midlere tykkelse kan angis.

7. Prøvetaking.

Prøver til kjemiske analyser uttas til kontroll av bedømmelsen i terrenget, såvel av dyrkingsmyrer som av brenntorv- og strørtorvmyrer.

a. Dyrkingsmyrer.

Prøver uttas av karakteristiske myrtyper av det øverste lag i myrene (dyrkingssjiktet). Som prøvetaker benyttes en spesielt konstruert prøvesylinder som uttar 1 liter myrjord til 20 cm dybde.*) Selve prøvetakingen foregår best på den måte at man med en spade kaster opp et hull, og ved hullets ene kant fjernes vegetasjonen eller det øverste friske moselag, så overflaten blir helt plan. Prøvesylinderen, påsatt lokk og eventuelt dreiearm, skrues så ned i myra til 20 cm merket (som utvendig på sylinderen står i samme høyde som bunnen i sylinderen) i en passende avstand fra hullets kant. Spaden stikkes så inn i jordveggen like under sylinderen, som deretter tas ut, endeflaten avpusses og sylinderen tømmes ved hjelp av en lett, hul sylinder med bunn som presses gjennom prøvesylinderen. Er jorda meget løs kan en også anbringe spaden i jordveggen i 20 cm avstand fra overflaten før prøvetakeren skrues ned. Skal en ta jordprøver fra dypere lag, danner en seg passende avsats eller trappe-trin hvor prøvene tas. Ønsker en prøver av tynnere sjikter enn 20 cm, anbringes bare spaden i jordveggen i den ønskede dybde fra overflaten eller den dannede avsats, og jordprøvens volum er gitt ved sylinderens grunnflate og høyde.

Som emballasje brukes gummiposer av passende størrelse som er særskilt laget til dette formål. Gummiposer har den fordel at de er lette å bringe med seg, og videre at de er helt vanntette.

Omhyggelig merking av prøvene er en selvfølge.

*) Aasulv Løddesøl: Prøvetagning og volumvektbestemmelse av myrjord. Medd. fra Det norske myrselskap nr. 3, 1934.

b. Brenntorv- og strøtorvmyrer.

Prøver til analyse uttas med vanlig kammerbor. Da en som regel er interessert i å kjenne kvaliteten i forskjellige dybder, blandes ikke prøver fra ulike sjikter, men derimot kan en for ensartede myrpartier blande flere prøver fra samme myrsjikt til en fellesprøve.

Kammerboret er lettvent i bruk. Det viktigste en har å iaktta er:

1. At kammerboret er rent før bruken.
2. At kammeret er lukket før det stikkes i myra.
3. At det føres ned til den dybde som prøven ønskes tatt fra.
4. Boret vris så mot solen, så kammeret åpner seg og fylles.
5. Når kammeret er fylt, vris boret i motsatt retning, 4—5 omdreininger, så kammeret lukkes.
6. Boret trekkes deretter opp og prøven tas ut.

Som emballasje kan brukes 1 liters trykklokkbokser eller gummiposer.

Omhyggelig merkning må selvsagt utføres og bortabell med angivelse av fortorvingsgrader føres på vanlig måte. Eksempel:

Borpunkt nr.	Fortorvingsgrad i m dybde					Bunn
	0,5	1,0	1,5	2,5	3,0	
1	H 3	H 5	H 6	H 7	H 6	Sand

Hva angår antallet av prøver som bør tas i de forskjellige tilfelle, så tilsier omkostningene ved analysene at det ved disse oversiktsmessige undersøkelser bør vises et visst måtehold. Det er imidlertid meget viktig at prøvene er representative for vedkommende myrtype, vegetasjonsform eller torvart. Derved blir analysene av større verdi som kontroll av bedømmelsen i felten. Hvor prøvene tas bør en derfor notere seg vegetasjonens sammensetning og torvlagenes beskaffenhet og tykkelse samt myrddybde og undergrunn omhyggelig.

c. Jordforbedringsmidler.

I forbindelse med dyrkingsmyrer tas prøver av eventuelle kalksandforekomster o. l. som måtte finnes i nærheten av myrene. Prøver av kalksteinsforekomster i distriktet har også sin interesse, forutsatt at disse forekomster ikke tidligere er undersøkt. I alle tilfelle blir disse prøver bare å oppfatte som stikkprøver.

Ved avsendelsen av analyseprøver til de landbrukskjemiske kontrollstasjoner sendes alltid følgeskrivelse med angivelse av prøveantall, prøvenes merking og hva slags analyser som ønskes utført (jfr. kap. IV).

8. *Dreneringsmuligheter.*

Det bør kort noteres hvordan mulighetene for myrenes tørrlegging ligger an. Dreneringsmulighetene kan kort karakteriseres som gode, vanskelige e. lign. Hvis utnyttelsen er avhengig av større senkings- eller reguleringsarbeider bør dette særskilt opplyses. I tilfelle slike arbeider allerede er utført, eventuelt under arbeide eller planlagt, noteres også dette.

9. *Eiendomsforhold.*

Det vil kreve for megen tid i alle tilfelle å skaffe sikre opplysninger om hvem som er eiere av de forskjellige myrer eller myrpartier. Derimot bør det alltid undersøkes om myrene er i offentlig eller privat eie, likeså om det er almennings- eller sameiestrekninger o. l. Likeså må det noteres til hvilken gård eller grend myrene hører.

Hvor det kan skaffes oppgave over eierne med rimelig bryderi, gjøres selvsagt dette.

Ved senere eventuelle detaljundersøkelser og kartlegging må det selvsagt skaffes til veie nøyaktige opplysninger såvel vedkommende grenser som de enkelte eiere.

10. *Utnyttelsesmuligheter.*

Når markundersøkelsen av et myrområde er avsluttet, noterer laglederen i måleboka hva slags utnyttelse myra for tiden er gjenstand for, og likeså hva den etter hans mening sannsynligvis best egner seg til. På grunnlag av dette kan en senere noenlunde sikkert bedømme om det er grunn til å foreta detaljundersøkelser av vedkommende myrområder, enten straks eller en gang senere når kravet melder seg. De former for utnyttelse som det blir tale om i de aller fleste tilfelle er dyrking (herunder kulturbeite), brenntorv eller torvstrø, og i enkelte tilfelle skog.

a. *Dyrking s myrer.* De viktigste ting å ta hensyn til her er myrtype og vegetasjonsform, formoldingsgrad, dybde og undergrunn, beliggenhet, størrelse, form og hellingsforhold og avgrøftingsmuligheter o. l. *) Videre har den kjemiske sammensetning atskillig å si, men denne får en først rede på etter at resultatet av eventuelle kjemiske analyser foreligger. Markbedømmelsen bør alltid sammenholdes med analyseresultater før materialet publiseres. Likeså bør en alltid jevnføre sitt eget skjønn med resultatene av eventuelle myrforsøk som måtte finnes i vedkommende distrikt, og med praktiske dyrkingsresultater som er innvunnet. I det hele tatt finnes det atskillig erfaringsmateriale å bygge på for de fleste distrikter, da den omfattende

*) Jon Lende-Njaa: Myrenes dannelse. Medd. fra D. N. M., 1917, side 19 o. flg., og Myr dyrking, 1924, side 70 o. flg. Jfr. også Aksel Hovd: Dyrkingsverdet av ymse myrtyper m. v. i Medd. fra D. N. M., side 104 o. flg., 1935.

de nydyrkingsvirksomhet som har foregått i de senere år for en stor del er foretatt på myr.

Idet vi henviser til faglitteraturen skal nedenfor ganske kort nevnes de viktigste generelle holdepunkter ved bedømmelsen av dyrkingsmyr:

Myrtype og vegetasjonsform. Best skikket til dyrking er de fleste grasmyrer, bjørke- og granskogmyrer og enkelte krattmyrer. Lyngmyrene er gjerne vel formolda, men oftest kalkfattige og sterkt sure. Av mosemyrene er grasrike mosemyrer som regel å foretrekke, men både disse myrtyper og de lyngrike mosemyrer er som regel svakt formolda og kalk- og kvelstofffattige. Rene mosemyrer er lite skikket til dyrking, først og fremst fordi de som regel er lite omdannet i overflaten, lette og løse. Av mosemyrene er gråmosemyrene gjerne de dårligste.

Med hensyn til hvilke karakterplanter som først og fremst karakteriserer de forskjellige kvaliteter av dyrkingsmyr henvises til Lende-Njaas og Hovds foran nevnte publikasjoner.

Lende-Njaa understreker at en ved bedømmelse av dyrkingsmyr også må ta hensyn til frodigheten av planteveksten på myrene, vel å merke under hensyntagen til fuktighetsforhold og grunnvannstandens høyde.

Formoldingsgrad. Under ellers like forhold er vel formolda myrer bedre skikket for dyrking enn lite formolda. Generelt kan sies at dyrkingsverdien stiger med formoldingsgraden.

Myrer hvor omdannelsen er gått i retning av fortorving, og hvor brenntorven ligger høyt i profilet, har vist seg dårlig skikket som dyrkingsjord. Særlig har slike tette myrer vist seg vanskelige når det gjelder drenering og bearbeiding.

Dybde og undergrunn. Meget dype myrer er mindre heldege til dyrking enn grunnere myrer, vel å merke hvis ikke sistnevnte hviler direkte på fjell. Bra til dyrking er ca. 1 m dype myrer på sandblandet leirundergrunn. Er undergrunnen kalkrik (f. eks. skjellsand) er dette selvsagt en fordel.

Beliggenhet. Herunder bedømmes såvel den geografiske beliggenhet som beliggenheten i høyde over havet og i forhold til den eiendom som kan utnytte myra, og videre beliggenhet i forhold til kommunikasjonsmidler og omsetningssentra.

Størrelse, form, hellings- og overflateforhold. Store, vel arronderte myrer i sørvendt beliggenhet er selvsagt gunstigere for dyrking enn små, uregelmessige, nordvendte myrer, og jevne og forholdsvis trebare myrer lettere å dyrke enn tre- og stubbefulle.

Avgrøftingsmuligheter, dyrkingsomkostninger
o. l. Det sier seg selv at myrer med gunstige drenerings- og dyrkings-

forhold er billigere å dyrke enn hvor det er vanskelig å skaffe avløp for vannet. Følgelig innvirker dette på bedømmelsen av dyrkingsverdet.

Kjemisk innhold. Har en kjemiske analyser å støtte seg til er høy volumvekt, høyt askeinnhold, høyt kalk- og kvelstoffinnhold og høy pH-verdi gunstige trekk ved dyrkingsmyrene. Dette er imidlertid data som først vil foreligge på et senere tidspunkt, og kan da benyttes til kontroll av den skjønnsmessige bedømmelse i terrenget.

Dyrkingsverdet av myrene er som vi forstår avhengig av mange faktorer. Det er dessuten vanskelig å vite hvilken verdi en skal tillegge hver enkelt. Den der best kan danne seg en mening om dette er den som foretar undersøkelsen, og på stedet kan vurdere tingene i forhold til hverandre. Dyrkingsmyrene bør derfor søkes klassifisert på en eller annen måte, og det foreslås at følgende skala benyttes.

Dyrkingsverd 1.	Meget god dyrkingsmyr.
—>—	2. God dyrkingsmyr.
-->—	3. Noenlunde god dyrkingsmyr.
—>—	4. Mindre god dyrkingsmyr.
—>—	5. Dårlig dyrkingsmyr.

I likhet med boniteringsgraden ved utskiftninger (etter tidligere vanlig praksis) bygger fastsettelsen av myrenes dyrkingsverd på subjektivt skjønn, men den letter oversikten og bør søkes benyttet ved bedømmelsen av myrenes utnyttelsesmuligheter. Dette spørsmål er drøftet med utskiftningssjef J u v k a m, som er enig i at en slik gradering letter oversikten.

Finner en at myrene ligger slik til at de best kan utnyttes til kulturbeiter, blir bedømmelsen stort sett den samme som for dyrkingsmyr, da det erfaringsmessig er vanskelig å få til gode beiter på myrene uten å foreta fullstendig dyrking eller i hvert fall omhyggelig harving og frøsåing.*)

b. Brenntorvmyrer. Fortorvingsgraden er et viktig holdepunkt når det gjelder å fastslå om en myr egner seg til brenntorv eller ikke. Med stigende fortorvingsgrad stiger verdien av brenntorven. I brenntorvfattige distrikter brukes ofte torv som ikke har høyere fortorvingsgrad enn H 5, men dette er lett og dårlig torv. H 6 kan karakteriseres som middels, H 7 som god, H 8 eller høyere fortorvingsgrad som utmerket torv. Det er nokså sjelden å finne torv som har høyere fortorvingsgrad enn H 8.

Videre må en ta hensyn til sammenholdsgrad, spesielt hvis myra skal nyttes til stikktorv. Sammenholdsgraden bestemmes

*) Jfr. Hans Hagerup: Beitekontroll for ulike dyrkingsmåtar av grasmyr til beite, og Bjarne Sakshaug: Beitedyrkning på myr. Begge artikler finnes i Mødd. fra D. N. M., årgang 1934.

skjønnsmessig i tørre torvstykker ved å bryte stykkene over og klassifisere torven med tallene 1, 1÷, 1,5+, 1,5, 1,5÷, 2+ og 2. Grad 1 betegner at torven meget vanskelig lar seg bryte over, mens grad 2 betyr at torven lett lar seg bryte i stykker. I alminnelighet utføres denne undersøkelse samtidig med de kjemiske analyser ved kontrollstasjonen, men en bør være oppmerksom på forholdet også under markundersøkelsene, særlig når det gjelder brenntorvmyrer som har ligget avgrøftet i mange år og av den grunn er uttørret. Gode stikk-torvmyrer kan på denne måte lett ødelegges ved formolding, men kan likevel utnyttes som maskintorv. Høyt askeinnhold er ofte årsak til dårlig sammenholdsgrad.

Askeinnholdet i torven kan ikke bedømmes i marka (unnatt for meget askerike myrer), og det samme gjelder delvis volumvekt og fremfor alt brennverdi. Har en mistanke om at torven av en eller annen grunn er askerik (topografiske forhold er her til god veiledning), må det alltid tas ut prøver til askebestemmelse. Verdien av torven avtar med stigende askeinnhold, men stiger ved høy volumvekt og høy brennverdi.

Under markbedømmelsen tas for øvrig hensyn til hvorvidt vedkommende myrer lar seg avgrøfte med tanke på torvdrift, likeså om det er passende tørkefelter osv. Gjelder det i første rekke maskintorvdrift, vurderes størrelsen og dybden av torvfeltet, adkomst og transportmulighetene m. m.

c. Strøtorvmyrer. Ved vurderingen av utnyttelse til strøtorv må en notere seg om forekomsten er stor nok til fabrikkmessig utnyttelse eller om den passer best for utnyttelse i mindre målestokk, enten for fremstilling av klump, harving og salg av løst strø eller bare til gårdens eget bruk. Det er selvsagt at kvaliteten og massen av strøtorven spiller sterkt inn ved denne vurdering.

d. Utnyttelse til skog. De viktigste ting å ta hensyn til her er klimaet, myras bonitet, tresetningen og for øvrig drifts- og avsetningsforhold. Det er gjort rede for dette i myrselskapets tidskrift i 1933, hvortil henvises.*) Som foran nevnt vil spørsmålet om skogreisning på myr ikke først og fremst komme i betraktning ved disse undersøkelser, men skulle forholdene tilsi slik utnyttelse bør en konsultere spesialister på området. Hvis myrene allerede er avgrøftet med tanke på skogreisning bør dette noteres, og for øvrig noteres inntrykket en får om virkningen av grøftinga.

IV. KJEMISKE ANALYSER.

I mangel av kjemisk laboratorium benytter myrselskapet Statens landbrukskjemiske kontrollstasjoner til de kjemiske analyser. Ordinært foretas følgende analyser i de innsendte prøver:

*) P. Thurmann Moe: Om grøfting som kulturforanstaltning i vårt skogbruk. Medd. fra D. N. M., 1933. (Jfr. for øvrig samme forfatters øvrige arbeider om dette emne.)

a. Dyrkingsmyrer.

1. Volumvekt (tørrstoff i gr pr. l).
2. Surhetsgrad (pH-verdi).
3. Askeinnhold, angitt i % av vannfri jord.
4. Kvelstoff (N) —>—
5. Kalk (CaO) —>—

Videre beregnes innhold av kvelstoff og kalk pr. dekar til 20 cm dybde. Vanligvis utføres dette av kontrollstasjonene.

De aller fleste myrer i vårt land er fattige på fosforsyre og kali. Derfor foretas ikke bestemmelser av disse stoffer uten i særlige tilfelle.

b. Brenntorv- og strøtorvmyrer.

I brenntorvprøver bestemmes volumvekt, sammenholdsgrad, askeinnhold og brennverdi. Askeinnholdet angis i % av vannfri torv og brennverdien i kalorier både i vannfri torv og beregnet i torv med 25 % vann.

I strøtorvprøver bestemmes askeinnhold i vannfri strøtorv og vannoppsugingsevnen i strøtorv med 20 % vann. Innsendes prøver av løst torvstrø fra anlegg som måtte være i drift, undersøkes også vanninnholdet.

c. Jordforbedringsmidler.

I prøver av kalksand o. l. bestemmes hektolitervekt i kg og innhold av kalk angis som CaO og CaCO₃ i % av vannfritt materiale. Innholdet av CaO og CaCO₃ pr. hl kan deretter beregnes.

I kalksteinsprøver bestemmes bare kalkinnholdet.

V. KONTORARBEIDER.

Det utarbeides oversiktskarter, som regel i mst. 1 : 50,000, over de undersøkte områder. På kartene inntegnes herredsgrenser, veier, vann, elver, større bekker og for øvrig ting av betydning som kan tjene til å gjengi terrenget uten kotelegging. Av navn tas med herredsnavn, navn på øyer, vann og elver samt bygder, gårds- og stedsnavn i den utstrekning dette kan gjøres uten å overbelaste kartene og som anses for ønskelig for å kunne angi myrenes beliggenhet.

Myrene inntegnes deretter med den nøyaktighet målestokken tillater, og dessuten avsettes de enkelte myrtyper, som gis forskjellig skraffur. Videre utskilles morener, fjellgrunn og annet areal i den utstrekning grunnkartene tillater eller eventuelle suppleringer av kartene gjør dette mulig. Kartene orienteres og forsynes med navn og tegnforklaring.

I tilslutning til kartene utarbeides herredsvise oversiktstabeller over alle myrer. I tabellene nummereres myrene overensstemmende med målebøkene og kartene. Hvor det er vanskelig av hensyn til oversikten innføres ikke myrenes nummer på originalkartene, men alltid på kopier som medfølger oversiktstabellene.

For de distrikter hvor brenntorvmyrene er av særlig stor betydning utarbeides særskilte oversiktstabeller vedkommende brenntorv-

Oversiktstabell vedkommende myrene i N. N. herred.

Nr.	Myras		Myrtype og areal i dekar						Dybde i m	Undergrunn	Utnyttelse		Eiendomsforhold	Merknader
	Navn eller beliggenhet	H. o. h. m	Mosemyr	Grasmyr	Lyngmyr	Krattmyr	Skogmyr				Nå	I framtia		
			Lyngrik	Grasrik			Furu	Gran, bjørk						

Tabell vedkommende brenntorv- og strøtorvmyrer i N. N. herred.

Nr.	Myras				Torvlagets midlere tykkelse i m før grøtting		Masse (råtorv) m ³	Undergrunn	Eier	Merknader
	Navn eller beliggenhet	Areal i dekar		Torvlagets midlere tykkelse i m før grøtting						
	Brenntorv	Strøtorv	I alt	Brenntorv	Strøtorv	Brenntorv	Strøtorv			

myrene. Av tabellhodene som er gjengitt neste side, vil fremgå hvilke data som samles i disse tabeller.

Publisering av kartene i full målestokk og av alle tabeller faller for kostbart, spesielt er det dyrt å reproducere kartet og å sette opp tabeller. Vi må derfor nøye oss med, i hvert fall foreløpig, å ta inn korte oversikter, mer i artikkels form, i myrselskapets tidsskrift. Herunder kommenteres bl. a. analyse materialet og for øvrig ting som anses å være av interesse. Eldre undersøkelser og analyse materiale som finnes i myrselskapets arkiv nyttiggjøres herunder i den utstrekning det foreligger sikre oppgaver over prøvesteder o. i.

Meldingene om inventeringen sendes også ut som særtrykk. Særtrykkene sendes til jordstyrer og andre som tenkes å ha interesse av å se hvilke områder som er undersøkt. Spesielle opplysninger kan så innhentes direkte i myrselskapet for de myrområder som måtte ha særlig betydning for vedkommende.

VI. ARKIVERINGEN.

Oversiktstabellene innføres fylkesvis i større bøker med trykte tabellhoder. Bøkene vedlegges kopier av kartene og oppbevares i myrselskapet. Originalkartene, som tegnes på kalklerret, oppbevares også i myrselskapets arkiv.

Da myrselskapet ikke har ildsikkert hvelv, tas avskrift av oversiktstabellene som innføres i kvartarkbøker, og disse, sammen med et kopi av hvert kart, oppbevares i bankhvelv. Her oppbevares også grunnkartene og eventuelle skisser over boringene og særtrykk av de publiserte meldinger om inventeringsresultatene.

Tillegg.

De generelle retningslinjer for myrinventeringen som er trukket opp foran, ble godkjent som grunnlag for det videre arbeid av Det norske myrselskaps styre i møte den 6. mars 1935. Myrinventeringen var da prøvd i felten i 1934 (Andøya) og resultatene bearbeidet og fremlagt for styret. Det kan i denne forbindelse nevnes at Landbruksdepartementet har gitt sin fulle tilslutning til de linjer myrinventeringen har vært drevet etter.

Såvel styret som undertegnede er selvsagt klar over at det for et uensartet land som vårt er meget vanskelig å finne en norm som passer i alle tilfelle og under alle forhold. Det er nok å nevne hvor forskjellig forholdene ligger an for inventeringsarbeide i de skogløse eller skogfattige kystbygder på Vestlandet og i Nord-Norge i forhold til typiske skogsbygder på Østlandet.

Av nye ting som er kommet til etter at hovedlinjene ble trukket opp kan nevnes: Etter at torvbriketteringsforsøkene i 1936—38 hadde vist relativt lovende resultater i strøk med liten nedbør og luftfuktighet undersøkes mer nøyaktig tykkelsen av det dårlig fortorvede lag

som ligger over brenntorven. Dette gjelder først og fremst store brenntorvmyrer i innlandsdistrikter. Dette er viktig for å kunne bedømme om vedkommende myrstrekning vil kunne utnyttes etter fresemetoden. Også i slike tilfelle forutsettes detaljundersøkelser senere.

Med andre ord gjelder det at myrinventeringen gjøres elastisk, så den kan oppta nye ting som melder seg. I et foredrag jeg holdt om dette i 1939 uttalte jeg at myrinventeringen måtte utbygges til et levende organ som stadig var i aktivitet ute på arbeidsfrontene.*) Dette syn har jeg fremdeles.

Under inventeringsarbeidet har de av myrselskapets funksjonærer som har arbeidet med denne sak, stadig søkt kontakt med landbruksautoritetene i de distrikter hvor inventeringen er foregått, og herunder mottatt verdifulle råd som har vært av betydning for arbeidet. Myrselskapet har også innhentet en rekke skriftlige uttalelser fra de landbruksselskaper og jordstyrer som har hatt høve til å sette seg inn i myrinventeringen, noe som har bidratt til å klarlegge hvilke krav som må stilles til en oversiktsmessig undersøkelse som den det her gjelder. Videre kan det nevnes at flere av våre medarbeidere har søkt opplysninger om myrbotaniske og torvgeologiske spørsmål hos våre fremste spesialister på området, nemlig konservator J o h s. L i d ved Universitetets botaniske institutt og statsgeolog dr. G u n n a r H o l m s e n ved Norges geologiske undersøkelse. Vi vil nytte høvet til offentlig å uttale en hjertelig takk til alle som på denne måte har støttet dette arbeid.

En hjertelig takk rettes også til styret for A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond og Rådet for teknisk industriell forskning, som har bevilget midler til myrinventeringen. Det kan nevnes at generalsekretæren i A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond, avdøde professor S e m S æ l a n d, straks oppfattet betydningen av å få satt en inventering i gang da vi forela planen for ham i 1933, og senere fulgte han interessert med i arbeidet helt til han døde i 1940. Også formannen i Rådet for teknisk industriell forskning, professor dr. B. F. H a l v o r s e n, gikk straks inn for myrinventeringen da spørsmålet ble forelagt ham i 1937.

Høsten 1939 besluttet myrselskapets styre, med støtte av Rådet for teknisk industriell forskning, å ta myrinventeringen opp som ordinær arbeidsoppgave, og søkte om bevilgning til inventeringen av Landbruksdepartementet. Det betydelige ekstra konsulentarbeide som økningen av brenntorvproduksjonen førte med seg våren og sommeren 1940 gjorde imidlertid at arbeidet i marka måtte innstilles i 1940. Det er imidlertid meningen å føre arbeidet videre så snart forholdene tillater det.

*) Aasuly Løddesøl: Myrinventering som fast ledd i arbeidet for landets selvberging. Medd. fra D. N. M., nr. 2, 1939.